

איזר

רצתה — להקים מוסדות יעילים. היא דגלה בתחלופה מתמדת של מנהיגים, כדי למנוע גיבוש מעמד מנהיג חדש. זה היה יפה, אבל זה גרם למרחץ־דמים המחריד את העולם עד היום.

בעוד האירואליסטים של הקור מונה ישבו באולמות פארים והת' ווכחו, ומנהיגיהם התחלפו כדי הרק, ישבו אנשיהימין בוורסאי, הקימו בנחת צבא לדיבוש פאריס, ובסופו של דבר הוציאו להורג את כל אנשי הקומונות, יחד עם כמה אדמי אנשים טובים אחרים.

עם חשבו שהיתה זאת רק מחלת הילדות של השמאל, אבל לידותיו זו נשארה דבקה בחלקים נכבדים של השמאל החדש בעולם גם בימינו. עדיין מציינים את השמאל החדש בכל העולם כינוסים "בלתי־מסודים", בהם נערכת דברת אינסופית, ובסופם מתקבלים "קולות־הקוראים" שהם קולות קוראים במידבר, מפני שאין ערך מדיני לקריאה. ששום כוח מלוכד אינו עומד מאחוריה. בלי מנהיגות מנימלית, בלי "ממסד" כלשהו, מתבזבז הכוח של השמאל החדש כעשן באוויר.

איתו עשן יבול היה זהובי המונים, אילו דאג מישוהו לננות את הקטר להפעלתו.

לחוך עולם זה של אנדרלמוסיה סימ פאטית ובלתי־יעילה נכנסים מדי פעם מנהיגים־לשעה, חובבים הזורחים ודורכים כוכבי־ישבים, משבשים ביעף את כל ה מערכות ונעלמים כלעומת שבאו, בהש איום אחריהם הרס רב עוד יותר, מפני שאינם מסוגלים להתמודד ברצינות עם הכוחות הריאליים.

בהעדר היכולת לפעולה פוליטית משמ עותית, המחייבת אירגון ושיתוף־פעולה, מוצא השמאל החדש תמיד את ביטוייו בהפגנות. בהפגנות כאלה רשם פרקיזורה בצרפת של דה־גול, באמריקה של ג'ונסון וג'ונסון, בגרמניה של קיזינגר, אך בשום מקום לא השאירו אחריות כוח פוליטי. ההפגנה היא מכשיר חשוב ורבי־עוצמה במאבק המדיני. היא אמצעי לדרמטיזציה של בעיה, היא מעוררת את האדישים, היא מגייסת כוחות חדשים ומלכדת יחידים למתנה לוחם. כל זה טוב, כל חלק ממאבק, אבל כאשר כל בא בחפץ קורא מאבק, יכולה ההפגנה להפוך לתר גיר של אונאניום המוני, כשהמני היגים וביהדרם מברכים את עצמם (בצדק) על מסירותם ואומץ־לביהם ופבורים שכזה מילאו את חובתם כדפי הרעיונות שהם דוגלים בהם. הכל מרצים, נמנע הצורך בהקמת מים סד ובעיסוק בסוליטקה יומיומית, "מלוכ לכת". אך התוצאה היחידה היא, לא פעם, הבהלת המעמד הבינוני ודחיפתו לידי הכוחות הרודניים והריאקציוניים של ה ימין הקיצוני.

בצורה זו הופך השמאל החדש דהחלז מגודל־שיער, המטיז מורא על הציבור הטוב, שיכול היה ל די הירתם, בנסיבות אחרות, במאבק למען הקידמה והשגשום.

סיכום של כל הפרשה הזאת יכול להצטמצם במילה אחת: "חבל". חבל על האוצר העצום של אי דיאניזם, היותר כאן לטימיון.

על המיגרעות של השמאל הצעיר נוב עול ממעלותיו. לכן כל־כך קשה לעסוק עליו, גם כאשר כל כוונותיו הטובות מרצפות את הדרך לגיהנום השוביניזם. המיליטריזם והדיכוי הסוציאלי.

אך אולי סיכום זה הוא מוקדם מדי. אולי עוד יקומו במחנה זה כוחות חדשים, המסוגלים להסיק את הלקח מן הכישלונות ולעלות על דרך אחרת.

המאבק למען השגשום, הקידמה החברתית והדמוקרטיה זקוק דהב בארצות רבות.

— בצד כל המעלות האנושיות. דווקא האיש השמאלי מתקשה להשלים עם עובדה זו. אולי מפני שיש בו מידה רבה של תמימות, אולי מפני שהוא חדור אידאליזם הומאני רב יותר — דווקא כי קצה השמאלי בולט לעיתים קרובות הר גישה של "כולם מלוכלכים". אסור לנו לעסוק בזה. הבה נישאר מחוץ לביצה הזאת, ולא נתלכלך.

גישה זו נראית יפה וחיונית. למעשה היא החיפך מזו: זהו נארקיסוזם מסוכן, אייבולת פסי כוטי להתמודד עם החיים כמו שהם, כריחה משוה־הקרב.

הדבר מוצא לו ביטוי בצורות שונות. ייתכן סירוב לשתף פעולה עם כל כוח פוליטי קיים (אם הוא קיים, סימן שכבר

וילסון בלונדון ורביס־רבים אחרים — כולם נתלים בסיסמה זו. מובן שמיספר הפירושים הוא כמיספר הדוגלים בה. אולם בשביל אנשי השמאל החדש, ה סיסמה חשובה לא פעם הרבה יותר מן הווכח. הם מסרבים לשתף פעולה עם כוחות המוכנים להילחם יחד עימם למען הרפורמות הדרושות, מפני שאינם, "סר ציאיסטים" — ובאותה שעה הם ששים לשיתוף־פעולה עם אנשים בעלי מטרות סותרות, אך הנושאים את השם המקודש. בכמה ארצות מונעת גישה זו, גיבוש כוחות פוליטיים רציניים.

אדם פוליטי שואל את עצמו: מה אני רוצה להשיג בשנים הקרובות? מה אני רוצה לחולל בשטח הלאומי והסוציאלי? אילו סתירות מעשיים לבעיות המעשיות

"התלכלך", ושומר הטוהר־המוחלט ירחק ממנו). תיתכן כמיהה לאנשים חדשים, שכל מעלם היא שלא עסקו עד כה בשום פעולה להגשמת הרעיונות שהם דוגלים בהם. תיתכן פטילה טוטאלית של כל ה אחרים, כדי להגיע בסופו של דבר, באנחה של הקלה עצומה, למסקנה: "הכי טוב להישאר לבדנו, שבת אחים גם יחד".

או, בצורה אישית יותר, ההודעה: "תע שו מה שאתם רוצים. אני נשאר בבית. אני לא אתן את ידי למשיחק המלוכלך". זה טוהר, זה יוכה באהדה בלי לית — וזה פוטר מכל אחריות.

גדר אותה גישה אנטי־פוליטית יסודית משתלבת בכל גופי השמאל החדש נימה אנרכיסטית בולטת. **כד כוח פוליטי יעיל נאזק, כי מוקדם או במאוחר, "זההמסד" עזו להתארגן בתבניות אירגוניות בדשה, לגבש מתובן דרגות של הנחנה, לבנות שיטה של קבוצת החלטות וביצוע.**

הדבר ממיד בפני השמאל החדש פאר ראדוקס (מדומה, לדעת): "אם אנחנו לחמים נגד המיסד, איך אנחנו יכולים להקים מיסד משלנו?"

יש כאן פירכה הגיונית. רעיו נות השמאל החדש מכוונים נגד מיסד מסויים, מפני שהוא גורם לעריצות, מילחמה ואי־צדק. ההתנגדות לכך מיסד שהוא, בכל שרב, אינה אלא אנרכיזם פשוט, שרוב השמאל החדש לא אימץ אותו לעצמו.

גישה אנטי־מיסדית, "עקיבת" כזאת הגיעה לשיאה בקומונה הפאריסאית של 1971. היא לא היתה מסוגלת — וכלל לא

אני רוצה להנחיל לציבור ולשילטון? אילו כוחות דוגלים, כמוני, בסתירות אלה? איך אני מגיע לשיתוף־פעולה ממשי עם כוחות אלה, לשם ביצוע המשימה? אך השמאל החדש נוקט לא פעם בגישה ההפוכה. הוא שואל את עצמו: מי דוגל בסיסמאות שלי? מי דוגל באותן דקויות אידאולוגיות? מי מסכים עימי על פירור שו של פלוגי לספרו של אלמוני?

בצורה זו מקבל הוויכוח כדו ציביון כימעטידית, כשהשאה היא, "מיהו פוציאליסט" (או, "מאר כסיסט" או "ציוני" או "איסט אחר), עד מישק, "מיהו יהודי"?

שאלות כאלה מפלות לעיתים קרובות אף את המחנה הקטן של השמאל החדש עצמו, עד שמתרוצצים בו עשרות שבדי רסיסים, שכל אחד מהם נושא בתורה ה סתירה, כנגד כל הכופרים והמוזיקים. כזהו המצב, כיום, במדינות רבות ותהליך ההתפגנות נמשך.

תכן ששורש הרע נעוץ בהת נגדות עמוקה — מודעת או בלתי מודעת — לעצם התהליך הפוליטי. החיים הפוליטיים הם תהליך שד גיבוש וקיום כוחות פוליטיים, המתחרים על השילטון כדי לבצע את הסתירות שהם דוגלים בהם.

תהליך זה מלווה — בכל עידן ובכל מקום — בתופעות־לוואי מכוערות רבות. שמקורן, כנראה, בסטב האנושי. יש הת רוצצות מתמדת. יש מילחמות אישיות. יש גורמים אירציונליים. יש אינטרסים חומריים. יש אהביציות של בניאדם. בקיצור, החיים המדיניים מור כבים מבניאדם, וכד הפגמים ה אנשיים באים בהם ידרי ביטוי

מה קורה לשמאל החדש? לפני פחות מעשר שנים דרך השמאל הצעיר בעולם ככוכב שביט. כיום אין ארץ אחת שבה הוא מהווה כוח מדיני יעיל. וזה די מוזר.

הגל הזה הביא לעולם ברכה בשטחים רבים. הוא היפרה את עולם האמנות ועור לטפח סינגון חדש. הוא השפיע על מנהגי הלבוש והתסרוקת של העולם כולו. הוא הוליד וטיפח רעיונות חדשים המשפיעים כיום על כל מערכות החיים — החל ב מבאק נגד מילחמת ויאט־נאם, וכלה ב סילוק תיחם המעות למין, בשיחור ה אשה ובשמירה על הסביבה.

ורק בשטח אחד לא הצליח כהי: בשטח המדיני המעשי.

בצרפת הגיע השמאל החדש לרגעי זוהר במהפכת הסטודנטים של מאי 1968. העולם כולו עקב אחרי מעשיו בנשימה עצורה. אך התוצאה היחידה היתה להנחיל את השילטון בצרפת לימין הקיצוני, לשנים. בארצות־הברית הגיע השמאל לשיא בהפגנות המיליונים נגד המילחמה, הפיל את הנשיא ג'ונסון, והגיע למצב שבו יכול היה להעמיד מועמד משלו לנשיאות. אולם הוא אימץ לעצמו את הפוליטיקאי הכושל ביותר בזירה, אינטלקטואל סימ פאטי ולא־יוצלה, והלך אחרי אל התבוסה המובטחת מראש.

בגרמניה התנוון השמאל החדש, התיישב ונכנס למיסד הסוציאלי־דמוקרטי. בכך ארצות המערב לא נותרו כיום מאותו גל מפואר ופורח אלא רסיסים חפריאונים, המסוכסכים איש עם רעהו, והמקדישים את עיקר מרצם להשמצות אישיות ו יתירות הדדיות.

מדוע זה קרה? מדוע לא היה השמאל הצעיר הזה מסוגל אף בארץ אחת להקים כוח פוליטי רציני, יעיל ובר־קיימא? איך זה התבזבז אוצר עצום כזה שד רצון טוב, רוחניעורים ושא פות חיוביות?

ש אנדה האמרת שהדבר טבוע בעצם אישיותו של האדם השמאלי. השמאל הוא מחנה התידוש והרפורמה. הוא מושך את המורדים במיסד ובתפי סות הקיימות.

אנשים מסוג זה, כך נאמר, הם זאבים בורדים מטבעם. בהתרכום וחר לשען קרה, הם מתקוטטים ללא הרף, והדבר מוליד שינאות ונקמות אישיות.

התיאורית הזאת יכולה לשכנע, לולא היו קיימות אותן תופעות עצמן גם בפינה הימנית של הבמה. קשה לומר שוהי תכונה "שמאלנית", כאשר היא בולטת באותה צורה גם אצל "ימינים". אולי נכון לומר שהיא פועלת בכל הפלגים הרחוקים ממרכז הבמה, בה מתרכזים תמיד קונ פורמיסטים וכדאיניקים שלווים ומאוננים. בודר אחר הקימו פאשיסטים ו קומוניסטים כוחות אדירים, והפי בעו את חותמם על ההיסטוריה. מדוע לא היה השמאל החדש מסוי גל דכך? מהי הסיבה?

חד הסימפטומים הבולטים של כישילון השמאל הוא אי־יכולת להב חץ בינו סיסמאות ומציאות. הסיכום הוא. במקרה הטוב ביותר, נסיון להפשטה של המציאות. נסיון הכרחי לבטא מציאות מסובכת בצורה פשוטה ו ר מובנת להמונים.

אולם בצד השמאלי קיימת העתים קרובות הנטייה להתעסם בכלל על המציאות, ולייחס ערך מכריע דווקא לפוסמה.

מהו, למשל, הווכח הממשי של הסיסמה "סוציאליזם" כימינו? רבים מתקשטים בה, למטרות שונות ומשונות. מאו בסין, ברזיניב במוסקבה, טיטו בבלגראד, בן אהרון בישראל, בנדיט־כהן בפאריס, קאסטרו בקובה, אל־סאדאת בקאהיר,